

Ledicia
Costas

Çizer:
Iván R.

ATEŞİ GERİ GETİREN ÇOCUK

Çevirmen: Murat Tanakol

Morgan Olmak Zor

Morgan'ın yaşadığı evi sana anlatmak isterdim ama bu pek mümkün değil. Bunun için sayfalar dolusu açıklama yazmam gerekirdi. Sen de o kadar laf kalabalığından sıkılır, kitabı daha ilk sayfalarında bir kenara atardın. İçinden “Bu da ne şimdi?” diye geçirirdin. Çünkü Morgan tek bir evde yaşamıyordu. Yılın her ayını, birbirinden tamamen farklı on iki evde geçiriyordu. Tabii, bunun avantajları olsa da zorlukları da yok değildi.

Bir keresinde küçük bir aksilik çıkmıştı. Morgan, on iki yerine tam on üç evde kalmak zorunda kalmıştı. Aralık ayında kaldığı on ikinci evden, köknar ağacını ateşe verdiği için kapı dışarı edilmişti. Gerçi bunu bilerek yapmamıştı...

Peki, tamam, bilerek yapmıştı. Ama niyeti ağacı yakmak değildi ki! Sadece yerdeki bir oyuncuğın saçının ucunu tutuşturmak istemişti; o sırada ağaç da gümbürtüye gitmişti, hepsi bu.

Niyeti, köknar ağacının dibindeki oyuncuğın sadece saçının ucunu yakmaktı. Bebeğin saçları birbirine öyle dolanmıştı ki âdeta keçe-ye dönmüştü. Birinin bu duruma bir el atması şarttı. Hiçbir oyuncak bu kadar perişan görünmemeliydi. Sonunda kendine hâkim olamadı. Büyütecini aldı ve gözlerinin yanmaya başladığını hissedene kadar odaklandı; içinden şunu tekrarladı:

“Sadece saçının ucu, sadece saçının ucu...”

Birdenbire kıvılcımlar saçılmaya başladı ve aşağı yukarı şöyle bir ses duyuldu:

FIŞŞŞŞ!

Ağaç bir anda ateş topuna döndü ve ortalık karıştı. Morgan’a kucak açan ailenin küçük kızı Nina bağırmaya başladı: “Anne, imdat! İmdaat! Morgan alev saçan bir ejderha!”

Gerçi kimse Nina’ya inanmadı. Bu minik yangın yüzünden Morgan hem sağlam bir azar işitti hem de rahatının yerinde olduğu o evden gönderildi. Keyfi fena kaçmıştı.

Seni kandırarak değilim; Morgan olmak zor. Şimdilerde daha da zor. Ancak Morgan'ın řu an nerede olduğunu anlamak için zamanı biraz geri sarmamız gerek. Tam olarak *Ateşi Geri Getiren Çocuk*'un hikâyesinin başladığı yere. Bu maceraya katılmaya can attığını söyle bana, yoksa kalbimi kırarsın! Onu tanımak istiyorsun, değil mi? Hadi öyleyse, düş peşime!

Lilitown Diye Bir Yer

Sana anlatacağım bu inanılmaz hikâyenin üzerinden neredeyse iki yüzyıl geçti. Dile kolay; insan düşününce hayret ediyor. Televizyondan, kalp nakli ameliyatlarından, tükenmez kalemlerden bile önce. Evet, aynen öyle! Sana masal gibi geliyor ama insanlar eskiden kuş tüyüyle yazarlardı. Bu hikâye yaşandığında şimdi sana onlar olmadan yaşanmazmış gibi gelen bir sürü şey icat bile edilmemişti: fermuar, ekmek kızartma makinesi, bilgisayar, pizza... Peki, tamam, pizza değil. Orada biraz abarttım. Ama diğerleri doğru. İnsanlar ulaşım için bisiklet ya da at arabası kullanır, dönemin modası olan kocaman siperlikli şapkalar takar ve kömürle ısınırlardı.

Morgan bir ağustos sabahı, ne sihirdir ne kera-
met bir sepetin içinde kapıda beliriverdi. Bayan
Culpepper onu görünce şaşkınlıktan neredeyse
olduğu yere yığılacaktı. Evinin önünde, kömür-
lüğe inen kapağın üzerine bırakılmış bir sepetin
içinde bulmuştu onu. Bebeğin yanında bir kutu
kibrit ve bir zarf duruyordu. Zarfın içinden kıvrık
kırmızı harflerle yazılmış bir not çıktı:

*Beni sisin diğer tarafına götürün. Üç kız kar-
deşin erini bulun ve onlara güneşin kırılıcımının
bende olduğunu söyleyin.*

Bayan Culpepper bu tuhaf bulmacaya bir an-
lam veremedi. Zaten o an için çözülecek gibi de
durmuyordu. Kibrit kutusuyla zarfı cebine attı,
bebeği sepetten kaptığı gibi bağrına bastı.

“İnsan böyle bir yavrucağı nasıl terk edebilir?”
diye hayıflandı. Sonra irkildi. “Aman Allah’ım,
ama sen alev gibi yanıyorsun!”

Başını kaldırdı; kuşlar alışılmadık biçimde al-
çaktan uçuyordu. Gökyüzü nimbuslarla, o yağ-
mur yüklü kara bulutlarla kaplanmıştı. Havada o
tanıdık nem kokusunu duydu.

“Yağmur geliyor.” diye mırıldandı.

Kucağında bebekle, tek atlı dört kişilik bir arabaya rastlayana dek yürüdü. O çağın taksisi de oydu diyebiliriz. Dursun diye bir kolunu kaldırıp, “Arabacı, arabacı!” diye bağırdı. “Çabuk, doktorun evine!”

“Hangisine?” diye sordu arabacı. Adam oldukça heybetliydi, bıyıklarının ucu da yukarı kıvrıktı. Bayan Culpepper bir an duraksadı. Telaştan doktorun adı aklından uçup gitmişti. Sonunda başka bir çare buldu: “Uzun boylu olana. Çocuğun ateşi otuz dokuz buçuk!”

Zamanla anlaşılacaktı ki Morgan’ın vücut ıssısı hep yüksekti; bu, hasta olduğu anlamına gelmiyordu. Üstelik tek özelliği bu da değildi. Diğerleri de Morgan büyüdüğüce ortaya çıkacaktı.

Morgan yaşamının ilk yılını onu koruma altına alan bir evde geçirdi. Oradaki tek çocuktu. Lilitown denilen o yerde sosyal hizmetlerin yaşı küçük çocukları korumaya alması alışıldık değildi. Bayan Culpepper haftada üç gün onu ziyarete giderdi. Onu evlat edinmek istedi ancak önüne çıkarmadıkları engel kalmadı. Koparabildiği tek izin, çocuğa soyadını vermek oldu.

Vali, küçük Morgan’ın velayeti için benzersiz ve kendince çok daha uygun bir formül geliştirdi. Her yıl 1 Ocak’ta bir çekiliş yapılacaktı.

Çocuk her ay farklı bir evde kalacaktı. Böylece bir düzine ebeveyni olacak, kendini hiç yalnız hissetmeyecekti. Ona iyi davranmalarını garantilemek için belediye talihli ailelere cömert bir ekonomik bağışta bulunacaktı.

Ocak ayında Morgan nadide eserler üreten bir cam üfleme ustasının evinde yaşadı. Şubat ayında ise doktor bir çiftle birlikteydi. Mart ayını bir veterinerle geçirdi. Nisan ayında bir ayakkabı boyacısı ve bir ekmekçi kadının yanında kaldı. Mayısta sütçü kadınla bir bileycinin yanındaydı.

Haziranı, baca temizleyicisi bir ustanın evinde geçirdi. Temmuzda ise bir şapkacının yanındaydı. Bu döngü, aralık ayına dek böyle sürüp gitti. Sanki takas ediliyormuş gibi sürekli elden ele dolaşıp duruyordu. Bazı evler diğerlerinden daha iyiydi, orası kesin. Ancak onu yanına alanların hepsiyle yıldızı barışmıyordu. Söz gelimi, o baca ustası korkunç bir adamdı. Çırakları zayıf kalsın da dar bacalara kolayca sığsınlar diye çocukları resmen aç bırakırdı. Veterinerle de arası iyi değildi. Çünkü mesleği hayvanlarla ilgili olsa bile sokak hayvanlarının bahçesine yaklaşmasına bile katlanamazdı.

Hayatındaki tek değişmez kişi Bayan Culpepper'dı. Ne yapar eder, her cumartesi onu görmenin bir yolunu bulurdu. Saat tam

beşte kapıda belirir, en masum tavrını takınıp kapıyı çalardı:

“Biricik yeğenimi görmeye geldim.” derdi. Yanında her zaman kek getirirdi. Şaşmaz bir taktikti bu. Ona kaş çattıklarında tatlıyı hemen ellerine tutuştururdu: “Morgan’a öyle iyi davranıyorsunuz ki minnettarlığımı ifade etmek için size bir ikram getirdim.”

Bu hamle onları yumuşatır, kadını hemen içeri buyur ederlerdi. Morgan ise Culpepper’ı görünce sevinçten deliye dönerdi (Bu ilginç kadın hakkında anlatacak çok şey var, sırası gelince bahsedeceğim.). Morgan üç yaşındayken ona ‘Culpepper teyze’, dört yaşında ise ‘süt anne’ diyordu. Beş yaşına geldiğinde ise hitabı ‘İyilik Meleğim’ olmuştu.

Gel zaman git zaman, Morgan on yaşına bastı. İşte o zaman işler gerçekten arapsaçına dönmeye başladı.

Tabii ki Öyle!

Şimdi anlatacaklarım sana biraz tuhaf gelebilir. Fakat ben her şeyi baştan söylemekten yanayım; olur da ileride şüpheyeye düşersen, “Sana söylemiştim!” diyebileyim. Kişisel algı-lama, alınmak yok, tamam mı? Seninle aramız gayet iyi. Ne de olsa ben bir anlatıcıyım ve rolümün hakkını vermem gerek. Nerede kalmıştık? Hah, evet... Zorluklar.

Sorunlar karşına hiçbir zaman tek tek çıkmaz, bilmen gereken şey bu. Zincirinden boşanmış gibi üst üste yığılarak ve ağırlaşarak gelir. Morgan’ın hikâyesinde de her şey onun kendine has bir çocuk olmasından kaynaklanıyordu. Hatırlasana, bir sepetin içinde bir kutu kibrit ve bir notla bulunmuştu. Bu, her gün rastlanan bir şey değildi.

Fakat sadece bununla da sınırlı değildi. Morgan, Lilitown'a tek başına gelmemiști. Sağ omzunun üzerinde, yalnızca kendisinin görebildiği minik bir ateş de vardı. Hiç sönmeyen bir atești bu; ne azalıyor ne de zarar veriyordu. Morgan, başlangıçta herkesin kendine ait böyle bir ateşi olduğunu sanmıști. Bunun doğru olmadığını ise kısa sürede anladı. Bu sırrı sadece Culpepper'e açabildi, o da çocuğa ağzını sıkı tutmasını tavsiye etti. Söyleyebileceği tek şey buydu.

O alevcik, Morgan'ın kolu bacağı gibi ayrılmaz bir parçasıydı; bu yüzden ona "Günüşiği'm" diyordu. Yüreğinin, ruhunun, hatta beyninin bir parçasıydı ama kendince fikirleri de vardı. Pek çok işe yarıyordu. Bir yandan Morgan'a ateşle bağlantılı becerilerini gösteriyor, öte yandan sonu çoğu zaman pek de iyi bitmeyen türlü türlü düşüncelerle çocuğun aklını kurcalıyordu. Hani řu oyuncak bebeğin saçının ucunu yakma meselesi var ya... İşte o da onlardan biriydi. Morgan'ı kışkırtan Günüşiği'ydı.

"Hadi, mızızlanmayı bırak!" diye meydan okudu; doğrusu bunu yapmayı çok iyi biliyordu. "Saçının ucunun yanması neden kötü olsun ki? Hatta öylesi daha iyi. Bence kesinlikle yeni bir sağ modeline ihtiyacı var!"

“Bilmiyorum, Güni!” diye tereddüt etti Morgan. “Henüz yeteneklerimi kontrol edemiyorum.”

“Hadi ama... Cesur biri mi olmak istersin, yoksa korkak biri mi?”

“Cesur biri, elbette...” diyediye mırıldandı. Kendini köşeye sıkışmış hissetti. Güni'nin fısıltılarına karşı koyamadı ve olan oldu.

Hikâyenin gerisini zaten biliyorsun. Bilmediğin, sonrasında Morgan'a ne olduğu: Bir çiftçinin evinde, gübre küreyip ahır temizlemeye başladı. Üstüne sinen kokunun çıkması haftalar aldı. Günişiğı'na üç gün boyunca dargın kaldı. Sonunda barıştılar. Yapışık kardeşler gibi oldukları için konuşmadan yaşamak imkânsızdı.

Başka bir defasında ise Günişiğı ona büyüteç kullanmayı göstermek gibi daha mantıklı öneriler getirdi. Fakat bunun için önce bir büyütece sahip olması gerekiyordu.

O ayı bir bankacının evinde geçiriyordu; adamın bir büyüteç koleksiyonu vardı: fildişiinden demir saplısına, ahşap oymalıısından gümüş kakmalısına kadar.

“En sade olanını al.” diye tavsiyede bulundu, Güni. “Fazla özlemeyeceklerinden biri olsun.”

Morgan ayın son gününü bekledi ve en dayanıklı, taşıması da en kolay olanı gözüne kestirdi.

En güzeli değildi belki ama buna pek aldırmadı. Ah, o içini kemiren huzursuzluk... Keşke o an bu duyguyu biraz daha büyütebilseydi. Belki bu onu durdururdu. Ama Güni'nin fısıltısı baskın geldi ve Morgan, büyütecisi sessizce cebine indiriverdi. O an susturduğu vicdanının sesi, ileride pişmanlık ve utanç olarak geri dönecekti.

Günüşiği ona büyütecisi nasıl kullanacağını gösterdi. Başlarda büyüteçle ateş yakabilmek için güneşin yardımına ihtiyaç duyuyordu; camı güneş ışınlarına doğru dikkatlice tutması gerekiyordu. Ama zamanla yalnızca gözlerini kullanarak kıvılcım çıkarabilmeyi başardı. Morgan, güneşten yardım almadan ilk ateşini tutuşturduğunda Günüşiği coşkuyla haykırdı: "Morgan, sen güneşten gelen bir kıvılcımsın!"

"Gerçekten mi?" diye sordu Morgan, heyecanlanarak.

"Tabii ki öyle!"

Sorunlar İkizdir

Ah, evet, doğru! Tam da bunu seninle konuşmak istiyordum. Hayatta iki tür sorun vardır: Kaçacak bir yolun olmadığı için gelip seni bulanlar ve senin gidip özellikle buldukların. Söz gelimi, bisikletinin lastiğinin patlaması kendiliğinden ortaya çıkan bir sorundur. Ama oyuncak bir bebeğin saçının ucunu tutuşturmak ya da bir büyütecî çalmak, sen karıştırdığın için ortaya çıkan bir sorundur.

Şurası açık: Kim olursan ol; ister çocuk, ister yetişkin, ister bir yunus... Çalmak iyi bir şey değil. Yangın çıkarmak da. Morgan'ın hikâyesine gelince... Burada durup biraz düşünelim. Sence Morgan'ın yaptığı davranışın hoş görülebilir bir yanı var mı? Yoksa çalmak, çalmak mıdır? Kararı sen ver.

Morgan'ın sorunları biraz da okulda başladı. Kimsenin görmediği bir ateşten söz eden ve her ay başka bir evde yaşayan bir çocuk olmak kolay değildi. Üstelik bunları saklamaya çalıştıkça iş daha da kötüleşiyordu. Çünkü böyle şeyler insanı hemen *tuhaf olanlar* grubuna sokardı. Sen de bilirsin bu ne demek: Ya dimdik durmayı öğrenirsin ya da işin zorlaşır.

Kendine özgü insanların hikâyelerinde, bazen işleri zorlaştıran kişiler de yer alır. Morgan'ın hikâyesinde bu sayı bir değil, iki taneydi. İtalyan bir ailenin ikiz çocuklarıydı bunlar; biri kız, biri erkekti ve herkes onlara *Ravioliler* derdi.

Bu lakabın iki nedeni vardı. Birincisi, her İtalyan gibi ikisinin de tepeleme dolu bir makarna tabağına bayılmasıydı. İkincisi ise pek de hoş değildi: Sık sık öfke nöbetleri geçirir, sinirlerini hiç hak etmeyenlerden çıkarırlardı. Okuldaki çocukların en cesurları bile bazen ancak arka-larından konuşmaya cesaret edebilirdi. Mesela şöyle derlerdi:

“Belli ki sabah kahvaltısında acılı ravioli vardı; başka türlü bu kadar hırçınlaşmaları mümkün değil.”

Aslında Ravioliler de oldukça güzel ve hoş çocuklardı: esmer, çilli, yeşil gözlü ve uzun kirpikli.

Ancak dış görünüş aldatıcıdır. İnsan nasıl göründüğünden çok, nasıl davrandığıyla belli olur. Ravioliler başkalarını rahatsız etmeye bayılıyorlardı ve tahmin edeceğin üzere özellikle de Morgan'ın üstüne üstüne gitmekten keyif alıyorlardı.

O sabah evden çıkmadan önce Güni, “Bugün de öğle yemeğini elinden almalarına izin verecek misin?” diye sordu.

O ay Morgan'la yaşama sırası Lilitown'ın en iyi restoranlarından birinin sahibesi Fransız aşçı Bayan Pilpil'deydi. Her gün restorana gitmeden önce ona üç katlı muhteşem sandviçler hazırlardı: Yeşil zeytin, taze kaşar peyniri ve hardalla tatlandırılmış çıtır tavuklusundan, marul ve ezilmiş avokado üzerinde marine somon balıklısına, hoş kokulu otlar ve minik domatesler eşliğinde didiklenmiş etlisine kadar... Morgan hiç bu kadar iyilerini yememişti. Ravioliler de tabii.

Her sabah onu sokağın sonunda beklerlerdi. Morgan, Bayan Pilpil'in evinden okula gitmek için oradan geçmek zorundaydı. Başka yol yoktu. Evin kapısı kapanır kapanmaz dizleri titremeye başlardı.

“Sana bir soru soracağım.” Güni, onu zorladıkça zorluyordu. “Sana kötü davranmalarına daha ne kadar boyun eğeceksin?”

